

Izbaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 18.

V Mariboru, 5. maja 1870.

Tečaj IV.

Okrajnim komisijam za novo cenitev zemljiškega davka.

„Slovenski Gospodar“, kterega glavna in najlepša na-
loga je, da skrbi sploh za boljše stanje predragega našega
naroda, posebno pa za naše kmetovalce, hoče še enkrat go-
voriti o novi zemljiški postavi, po kateri se bode predrugečil
zemljiški (gruntni) davek, in podučiti še dalje o tej za vsa-
kega kmetovalca prevažni postavi.

Čas je že pred durmi, da se bode začela nova ceni-
tev zemljišč in se bode napravil kataster, na podlagi kte-
rega se bode vpeljala nova zemljiška dača.

Ta važna stvar je položena v roke okrajnih komisij in
pa deželne komisije.

Najbolj pa je v rokah dobro ali slabo za vsak
okraj in celo deželo zarad bolj ali manj pravič-
nega davka okrajnim komisijam, tim so zato še te
kratke vrstice namenjene, tim še hočemo enkrat naveti
neke pglavitne točke nove zemljiške davkarske postave.

Razdelek I. odločuje, da je zemljiškemu davku podvr-
ženo vsako zemljišče, ki je za kmetijsko obdelovanje pri-
pravno. To si je treba prav dobro zapomniti, da je že zem-
ljišče davku podvrženo, če se tudi ne obdeluje, če se le
za obdelovanje da porabiti (benutzbar) in če se tako zem-
ljišče za kaj drugega takega rabi, kar ga ne oprostuje zem-
ljiškega davka.

Cenilna komisija bo razsodila, v katero vrsto se ima
postaviti kako zemljišče, če ga tudi posestnik iz kteregakoli
vzroka za kaj drugega rabi. Tako n. pr. se bode za zem-
ljišče, katero bo komisija za senokošo (travnik) priprav-
nega spoznala, senokošni davek plačeval, čeravno posestnik
tega zemljišča ne rabi za senokošo, temoč morebiti samo za
pašnik, ker od pašnika se tudi mora plačevati davek. Le
takrat, ko bi gospodar te zemljišče rabil za kaj takega, kar
je po §. 2 davka prosto, kakor postavimo, za kako javno,
sploh rabljivo pot, stezo, pokopališče itd., le takrat je tako
zemljišče davka prosto in se ne sme v vrsto senokoš
rajtati.

Po razdelku 2. je nerodovitno zemljišče davka prosto.
Da pa komisija more po tem paragrafu kako zemljišče za
nerodovito priznati, mora taka zemlja že v svojem prvotnem
stanu za nič biti. Če je le samo zato nerodovitna, ker je
zanemarjena ali popolnoma zapuščena, takrat gospodar ni
prost zemljiškega davka. V novi postavi za preuredbo
zemljiškega davka je najbolj važno to, kar razdelek 4. od-
ločuje, namreč, da državni zbor odločuje iznesek zemljiškega
davka, ki mora po tem priti v državno-blagajnico (kaso) in
da se potem določi, koliko tega davka se ima po razmeri
prizvedenega čistega dohodka razdeliti na vsako deželo, v
deželi na vsak okraj, v okraju na vsako občino in v občini
na vsako posamezno zemljišče.

Kako se bode ta davek razdelil, hočemo našim bralcem
še nekoliko bolj po domače razložiti in sicer v izgledu po
majhnih številkah.

Zemljišče kmeta Kolarja v Hrastju, katero meri 1 oral
(plug), postavi komisija v vrsto s 5 gld. čistega dohodka,
drugo njegovo slabejše zemljišče ravno tako veliko pa ceni
na 3 gld. čistega dohodka. Ravno tako so tudi zemljišča
drugih kmetov v tej soseski po 3, 5, 8 ali morebiti tudi po
12 gld. in še više v čistem dohodku cenjena, — skupaj bi

tedaj, na primer čisti dohodek vseh zemljišč te občine zne-
sel 500 gold.

Tako se ceni čisti dohodek zemljišč vseh drugih občin
enega okraja, in čisti dohodek vseh okrajev ene dežele, in
čisti dohodek vseh dežel v cesarstvu, in tako se dobi čisti
dohodek zemljiškega davka cele države.

Če zdaj državni zbor odloči, koliko se ima pobrati
zemljiškega davka, se lahko izve koliko od tega skupnega
davka se bode odmerilo na vsako deželo, na vsak okraj, na
vsako občino na vsako zemljišče.

Reklo se bode potem: Toliko in toliko goldinarjev iz-
naša čisti dohodek celega cesarstva, toliko goldinarjev zem-
ljiškega davka je plačati, — tedaj pride na vsak goldinar
čistega dohodka toliko in toliko krajcarjev davka.

Recimo na primer, skupni čisti dohodek vseh zemljišč
cesarstva iznaša 100 milijonov gold., in če državni zbor od-
loči, da je za državne stroške potrebno, da se pobere 36
milijonov gold. zemljiškega davka, tedaj ima vsaka dežela,
vsak okraj, vsaka soseska, vsak gospodar od vsakega gol-
dinarja čistega dohodka, po katerem so njegova zemljišča
veenjena, 36 kr. zemljiškega davn plačati, po tem takem gori
imenovana soseska v Hrastju 180 gold., in kmet Kolar od
orali svojega zemljišča, kterega čisti dohodek je bil cenjen
na 5 gold., plača 1 gold. 8 kr. Ker se bode po tej novi
postavi čisti dohodek samo vsakih 15 let le samo enkrat
cenil (§. 41) tedaj ostane iznesek čistega dohodka stalen
skoz 15 let. Iz tega se razvidi važnost cinitve čistega do-
hodka, in zato še hočemo o tej nekaj več povedati.

(Dalje.)

U k a z

zastran pošiljanja-denarja in drugih stvari kake vrednosti po pošti.

Ta ukaz je veljaven od 1. maja 1870, njegove najvaž-
nejše točke so te-le:

1. Pisma, v kterih se pošilja denar do 100 gold., se
prijemljejo na pošti samo za pečatena in se mora na nje
zapisati „po napovedu“ (Nach Angabe).

Kdor noče na ta način denar pošiljati, ga lahko pošlje
do 100 gold. po poštnih „nakaznicah“ (Postanweisungen),
ktere se dobivajo po vseh poštnih uradih avstrijsko-ogerske
države.

2. Zavitek pisma denarnega mora biti četverošpi-
cast in vsi četirje špici morajo v sredini pisma skupaj priti.
Poštna pečat se ne pritiskava več na taka pisma.

3. Odprta pisma se na poštah prijemljejo samo: a) s
četverošpicnimi zavitki, b) če se v njih više od 100 gold.
banknih ali državnih not (bankovcev) nahaja; c) če pismo
ne teži (vaga) više 15 lotov.

Taka pisma se vendar morajo vsikdar naprej plačati
— frankirati — in plača za nje je mnogo viša.

4. Če denarno pismo više teži kakor 15 lotov, se mora
popolnoma zapečateni dati na pošto.

5. Denarna pisma, ktera više od 15 lotov težijo, se
tudi lahko pošiljajo s zaklopnim zavitkom, morajo se vendar
vsikdar s špago zvezati in po podobi zaklopa tako zapečatiti,
kakor je prepisano, posebno pa se morajo špagini konci do-
bro zapečatiti.